

[Økonomiministeren.]

ter, og da de realøkonomiske forudsætninger for begrænsningen ikke længere var til stede, blandt andet som følge af den tidligere på året gennemførte stramning af finanspolitikken, fandt Nationalbanken, at den burde afskaffes praktisk taget fuldt ud for så vidt angik den del af långivningen, der vedrørte nybyggeri og anlægsvirksomhed. Dette synspunkt blev godkendt af regeringen og senere på møder med de obligationsudstedende institutter.“

Så vidt dette.

Må jeg føje til om hr. Ivar Nørgaards betragtninger om, at man kan kun have et frit kapitalmarked og nogenlunde lavt renteniveau, hvis man har arbejdsløshed, at det kommer da virkelig helt an på de øvrige økonomiske forhold, hvorunder et samfund virker. Man kan da ikke afgive nogen generel udtalelse af den karakter. Det kommer an på den finanspolitik, der føres; det kommer an på renteudviklingen i udlandet; det kommer an på, hvordan landets betalingsbalancerforhold er, så på den generelle måde, at man aldrig nogen sinde i et samfund med fuld beskæftigelse skulle kunne have et frit kapitalmarked, kan det efter min mening ikke udtrykkes.

Hr. Grünbaum talte om den manglende tillid hos bankerne, siden de ikke ville købe obligationer. Jeg vil gerne minde om, at som udviklingen var i 1968, har markedet uden for Nationalbanken købt langt, langt større obligationsbeløb end det foregående år, 4,7 milliarder kr. i 1968 mod 3 milliarder kr. i 1967, og heraf har bankerne købt næsten 1 milliard kr., medens de i 1967 solgte 150 mill. kr., altså en forøgelse af bankernes køb på 1,1 milliard kr. Det er ikke tegn på, at bankerne ikke var interesseret i at være med som obligationskøbere. Snarere kunne man, når der tales om mangel på tillid, synes jeg, tænke på efteråret 1967, hvor der jo efter momsens indførelse var skabt et stort kasseoverskud, men hvor det ikke desto mindre ikke var muligt at hindre renten i at stige.

Obligationsskøen afvikledes efter aftale mellem Nationalbanken og de udstedende institutter fra sidste efterår og frem til nu, og denne afvikling har formet sig sådan, at vi må regne med, at vi er meget nær ved

enden af denne kø. Når der i marts måned blev tale om et så overordentlig stort og ekstraordinært køb fra Nationalbankens side, så hænger det ikke på nogen måde alene sammen med afviklingen af obligationskøen, det hænger også sammen med andre salg ud fra en forventning om, at de betydelige og udbredte rentestigninger, der var indtruffet i udlandet, kunne få indflydelse også på udviklingen herhjemme. Vi har haft diskontoforhøjelser, en eller to diskontoforhøjelser i ikke færre end 7 af de toneangivende lande i den vestlige verdens økonomi i løbet af de sidste 3-4 måneder, og det har naturligt nok været observeret herhjemme. Det var på denne baggrund, at vi tog initiativ til Nationalbankens forhandlinger med kreditinstitutterne.

Nu siger hr. Ivar Nørgaard, at det, som må antages at komme ud af de ordninger, som Nationalbanken nu vil forhandle med kreditinstitutterne om, vil nok blive dårligere, fordi det vil ramme mere vilkårligt, end rationeringsordningen gjorde det. Som eksempler nævnte hr. Ivar Nørgaard to områder, nemlig kommunerne og det sociale byggeri.

Må jeg ikke sige om kommunernes benyttelse af det almindelige kapitalmarked, altså optagelse af lån i de almindelige kreditforeninger, at indtil for ganske få år siden kunne kommunerne ikke benytte de almindelige kreditforeninger. Man kan også sige, at det vel ikke er særlig naturligt, at kommunale institutioner, der dog i almindelighed ikke kan sælges til andet formål og ikke har en almindelig markedsværdi, skal belånes i realkreditinstitutioner på lige fod med almindelige handelsejendomme, og sådan har det været langt tilbage i tiden. Der er også et problem om kommunernes deltagelse i det solidariske ansvar i sådanne institutioner. Dertil vil jeg yderligere føje, at i de år, hvor vi havde rationering, var kommunernes muligheder for at låne jo med under rationeringen og altså begrænsede.

Hvad det sociale byggeri angår, så var også det med i pulje sammen med det øvrige byggeri under rationeringen, og jeg vil gerne sige om hele den virkning, som en afvikling af forhåndslåneordningen kan få, at det er absolut ikke tanken, at dette skal bruges som en måde, hvorpå man vil begrænse byggeriet eller hæmme byggeriets finansie-